



IGAZSÁGÜGYI MINISZTERIUM  
EMBERI JOGI MUNKACSOPORT TITKÁRSÁGA

**NŐK JOGAIÉRT FELELŐS TEMATIKUS MUNKACSOPORT**

IKT. SZÁM: VII/68/2/2020.  
MELLÉKLET: JELENLÉTI ÍV

**EMLÉKEZTETŐ**  
**2020. JÚNIUS 23. 10.30**

**Helyszín:** 1055 Budapest, Báthory u. 10. konferenciaterem

**Jelen vannak:** a mellékelt jelenléti ív szerint

**Beneda Attila**, családpolitikáért felelős helyettes államtitkár, az ülés elnöke köszöntötte a Nők Jogaiért Felelős Tematikus Munkacsoport (a továbbiakban: TMCS) ülésének résztvevőit, majd a TMCS elfogadta a napirendet.

***1. napirendi pont: "A nők szerepének erősítése a családban és a társadalomban" akcióterv (2021-2030)***

**Beneda Attila** elmondta, hogy a 2021-2027 közötti európai uniós tervezési ciklus felhatalmazó feltétele egy a nők társadalomban és családban betöltött szerepével foglalkozó akcióterv (a továbbiakban: Akcióterv) létrehozása. A feltételek nem teljesítése pénzügyi következménnyel bír az uniós források lehívhatósága tekintetében. Az intézkedéseknek és azok hatásainak egyfajta bizonyítékként kell szolgálnia. Olyan intézkedéseket kell hozni, ami a munka és magánélet szabad döntésen alapuló egyensúlyát teremti meg. De meg kell teremteni az egyenlőséget a fizetések és a nyugdíjak terén, illetve a munkaerőpiaci hozzáférések tekintetében is. A stratégiai szakpolitikai keret nyomán követése, értékelése és felülvizsgálata az érintett felekkel szoros együttműködésben történik. 2010 januárjában elfogadásra került „a Nők és Férfiak Társadalmi Egyenlőségét Elősegítő Nemzeti Stratégia - Irányok és Célok 2010-2021” című stratégia. Az Alaptörvény és a különböző családpolitikai intézkedések és jogszabályok is az Akcióterv előzményének tekinthetők. Mindezen előzményekre támaszkodva megalakult „A nők szerepének erősítése a családban és a társadalomban” akcióterv kidolgozásáért felelős munkacsoport. A feladat az, hogy az Akcióterv szövegével kapcsolatos egyeztetések elinduljanak 2020. június 30-ig. Az Akcióterv általános célkitűzései: a családi élet és munkavállalás összehangolásának támogatása; a nők részvételének segítése azokon a területeken, ahol az jelenleg alacsony; a nők és férfiak közötti társadalmi egyenlőség további támogatása; a nők és férfiak egyenlő mértékű gazdasági és szociális védelmének biztosítása. **Beneda Attila** kiemelte a „láthatatlan” és „fizetetlen” munkák fokozott elismerésének kérdését; a gyermekgondozási szabadság tekintetében a munka és családi élet összehangolását a nők és férfiak között; valamint a család- és gyermekbarát környezet kialakításának támogatását. Magyarországon a különböző foglalkozási területeken nagyon eltérő a nők és a férfiak jelenléte és aránya, melyben történnek előrelépések, de a politikai döntéshozatalban ezt tovább kell erősíteni. **Beneda Attila** kiemelte továbbá a nők vezetővé válásának elősegítését a gazdasági - vállalati szektorban. A tudományos területeken dolgozó nők arányában Magyarország nem áll jól. További cél a lányok és nők felsőoktatásban való lemorzsolódásának csökkentése. Kellő határozottság szükséges a nők és férfiak közötti társadalmi egyenlőség támogatásában. Lényeges a szinergiák megtalálása. A Kormány

a nőpolitikáját családpolitikai szempontból értelmezi, minden nő valamilyen tagja egy családnak. Ahhoz, hogy a társadalmi szerepvállalás növekedni tudjon, olyan intézményrendszert is fejleszteni kell, amely jelenleg még nem elegendő mértékben áll rendelkezésre. A nők és férfiak egyenlő mértékű gazdasági, egészségi és szociális védelmének biztosítása tekintetében hangsúlyozta a különböző típusú munkavállalási lehetőségek fejlesztésének, a bérkülönbségek felszámolásának, illetve a speciális kockázatok vizsgálatának és elhárításának fontosságát. A foglalkoztatás területén komoly előrelépés tapasztalható Magyarországon. A bérkülönbségek tekintetében csak a felsővezetői réteg kiegyenlített, alatta még van komoly különbség, de történt előrelépés. A társadalom által is egyre inkább igazoltan van jelen a közéletben a család és munka egyensúlyát előtérbe helyező megközelítés. **Beneda Attila** az előadása végén beszámolt egy újabb családtámogatási intézkedés kibővítéséről, a csecsemőgondozási díj emelkedéséről. A nők, az édesanyák, a családok támogatása tovább folyik, ezzel direkt és indirekt módon a nők társadalomban betöltött helyzete tovább erősödik.

**Heizer Tamás** az Alapvető Jogok Biztosának Hivatala képviselőjében felajánlotta az AJBH segítségét. Jelezte, hogy a június 30-ai határidő megnehezíti, hogy más érdekelt felek is bevonásra kerüljenek a munkába.

**Beneda Attila** megköszönte a felajánlást. Hangsúlyozta, hogy a tervezet közigazgatási egyeztetése előreláthatólag megindulhat a június 29-ei héten, így még lesz mód arra, hogy Alapvető Jogok Biztosának Hivatala is becsatornázza észrevételeit.

**Varga Judit** az Egyenlő Bánásmód Hatóság képviselőjében elmondta, hogy a Hatósághoz számos terhes nő fordul, hogy a munkahelyen őket hátrány érte. A panaszok túlnyomó része arra vonatkozik, hogy a próbaidő alatt kiderül a terhesség, ezért a munkáltató megszünteti a munkaviszonyt. Többször jelezték, hogy a jogi szabályozásnak reflektálnia kell erre a problémára, ezért örömmel fogadta, hogy a tervezetben szerepel ez a kérdéskör. Felajánlotta a Hatóság segítségét a szabályozás kialakításához. Jelezte, hogy szintén gyakorlati probléma, ha határozott idejű szerződés alatt lesz terhes valaki, ezért örömmel fogadta, hogy erre is kitér az anyag. Sokszor előfordul, hogy a határozott idejű szerződéseket hosszabbítják többször, de amikor kiderül, hogy terhes a munkavállaló, nem hosszabbítanak, terhesen nem tud munkát vállalni és így elesik a juttatásoktól.

**Beneda Attila** elmondta, hogy az Akcióterv az ilyen jogszabályi hiányosságokra is próbál megoldást keresni.

**Szegedi Erika** az ÉFOÉSZ Komárom-Esztergom Megyei Szervezetének képviselőjében a felsőoktatás kapcsán jelezte, hogy a Soproni Egyetem Benedek Elek Karának van egy kihelyezett képzése Tatán, kisgyermek és csecsemőnevelő képzés. A munkáltatók érdeke is, hogy a kollégák felsőfokú végzettséggel rendelkezzenek, a bölcsődefejlesztés és a pedagógus életpálya is ezt szorgalmazza, azonban a munkáltatók sokszor nem támogatják, vagy ellehetetlenítik a továbbtanulást. Kezdeményezte, hogy kerüljön sor egyeztetésre ebben a kérdésben, mert fontos lenne, hogy a munkáltatókat motiválják, de sem az Egyetemnek, sem pedig a város vezetésének nincs erre eszköze, lehetősége.

**Mikesy György** a Fáy Károly Hallássérült és Fogyatékos Személyek Egyesületének képviselőjében örült, hogy újra szóba került a nők foglalkoztatásának kérdése. Az Akciótervvel kapcsolatban elmondta, hogy azt többdimenziósra kellene bővíteni, hogy minden egyes nőt, így a fogyatékosokkal élőket is érintsen, valamint azokat is, akiknek a gyermekei fogyatékosak. Eddig nem volt látható a fogyatékosok politikája, bár pozitív elmozdulások történtek, de horizontális szinten nem érnek össze a szakpolitikák, a fogyatékosokkal élők foglalkoztatás- és családpolitikája. Mindig hátrányt szenvednek azok a családok, ahol fogyatékos személyek vannak. Az Akciótervben sem látható, hogy kiemelten

kezelnék ezt a kérdést. Fontosnak tartaná a participatív szolgáltatás létrejöttét, azért, hogy maguk a fogyasztókos személyek is részt vehessenek a munkában.

**Beneda Attila** kérte, amennyiben a résztvevőknek a megküldött anyaggal vagy az elhangzottakkal kapcsolatban van érdemi észrevétele, azt június 24-én estig küldjék meg az Államtitkárságnak és megvizsgálják, mennyire lehet beépíteni az anyagba. Jelezte, hogy speciális társadalmi csoportokra is utal a koncepció, de meg kell fontolni, hogy mi az, ami egy nőpolitikai akcióterv részét tudja képezni.

**Sáfrány Réka** a Magyar Női Érdekvégyesítő Szövetség képviselőében javasolta, hogy egy komplexebb szempontrendszer követse az anyag, vegyék figyelembe a CEDAW és más nemzetközi egyezmények végrehajtására vonatkozóan kapott ajánlásokat is. Megkérdezte, hogy mi az oka annak, hogy a nők elleni erőszak témaköre hiányzik a dokumentumból. Az IM Családjogi Szakértői Munkacsoportja is foglalkozik a témával, de fontosnak tartanak, ha az Akciótervben is megjelenne ez. Érdeklődött, hogy amennyiben kitér az Akcióterv a nők elleni erőszak kérdésére, hogyan fog kapcsolódni az IM munkacsoportjának tevékenységéhez.

**Beneda Attila** hangsúlyozta, hogy az anyag közigazgatási egyeztetése hamarosan kezdődik. Igyekeztek komplex megközelítést alkalmazni, de előfordulhat, hogy nem minden szempont került bele, ami elhangzott az ülésen. A nők elleni erőszak kérdésköre más megközelítést igényel, mint amit az Akciótervnek szánunk.

**Alföldi Andrea** a Magyar Nők Szövetsége képviselőében megkérdezte, hogy az EU-s forrásokon kívül a nemzeti költségvetésből kb. milyen összeget szán az Akciótervre a Kormány. Biztatónak találta a monitoring rendszer bevezetését és érdeklődött, hogy ebben kizárólag a minisztériumok vesznek-e részt, vagy civil szervezeteket is bevonnak. A nők vállalati vezetésben betöltött szerepe kapcsán elmondta, hogy 2013-ban az EU javaslatára szervezetek egy workshopot, amelyre a Magyarországon vezető 30 céget hívták meg. A workshopra egyetlen férfi sem ment el, a vezérigazgatók a HR-est és a marketing igazgatót küldték el, akik nők voltak, őket akarták érzékenyíteni a témában. Jelezte, hogy tapasztalatuk alapján nehéz lesz a vállalati vezetést rávenni arra, hogy előrelépésre kerüljön sor a témában. Valamilyen kötelezettségeket lenne érdemes beleépíteni az Akciótervbe.

**Beneda Attila** elmondta, hogy az anyag is utalást tesz arra, hogy a nők vállalatokban betöltött szerepében előrelépést szükséges elérni. A kis- és középvállalkozásoknál, főként a családi típusú vállalkozásoknál ível fölfelé a női vezetők aránya. Felmerülnek olyan kérdések is, mint a család és a munka összeegyeztethetősége, ezért nem tartja helyesnek, ha kvóták mentén indul el a gondolkodás. Az anyag is kitér arra, hogy az arra motivált nőket segíteni kell, hogy eredményeket érjenek el akár a vállalati vezetésben, akár a tudományos, vagy a politikai szférában. A politikában az utóbbi időben néhány jó példát lehet már találni. A költségvetési források tekintetében jelezte, hogy szerepel az anyagban forrásigény, ugyanakkor erre nem térne ki a Kormány döntéséig, mivel a járványhelyzet kihatott a költségvetésre. Ezen kívül egyelőre nem látható, hogy 2023-ban milyen költségvetési lehetőségek lesznek. Biztos, hogy hazai és EU-s források is bevonásra kerülnek majd. A monitoring tekintetében jelezte, hogy egy állami feladat teljesítésének áttekintése elsősorban állami feladat, ugyanakkor civil részvételre is lesz lehetőség, de ennek rendszerét ki kell majd alakítani.

**Batthyány-Schmidt Margit** a Magyar Női Unió képviselőében kiemelte, hogy a vidéki nők helyzetére is fontos lenne, ha kitérne az Akcióterv. A nők gazdasági megerősítése tekintetében jelezte, hogy sok nő maradt nehéz helyzetben a járványhelyzetet követően, segíteni lehet rajtuk a különböző kisebb összegű mikrohitelkkel. A nőkkel szembeni erőszak kérdését is meg kellene említeni az anyagban. A meddősségi programokra szintén érdemes lenne utalni, illetve a meglévő CSAK Pontoknál dolgozókat tovább képezni. A digitalizáció, a családok digitális eszközökkel való ellátása

fontos lenne. A biztonságra és a közösségre lenne szükséges építeni. Jelezte, hogy észrevételeit megküldi írásban.

**Csordás Ágnes** a Magyar Védőnők Egyesületének képviselőjében javasolta, hogy az atipikus foglalkoztatás elsősorban a rugalmas- és osztott munkarend az állami foglalkoztatóknál is kapjon teret. A védőnők esetében a 8.00-16.00 munkarend nehézségeket okoz. A családoknak is jobb és rugalmasabb ellátást tudnának biztosítani például egy osztott munkarendben, illetve a védőnőnek is jobb lehetőségei lennének a saját családjának ellátására mint egy kötött munkarendben. Ezen kívül a védőnőknek az oktatásban és szemléletformálásban betöltött szerepét is fontos lenne jobban hangsúlyozni. Jelezte, hogy írásban is megküldték a javasolataikat.

**Nógrádi Noá** a Patent Egyesület képviselőjében csatlakozott a **Sáfrány Réka** által elmondott szempontokhoz és elmondta, hogy írásban is megküldik a javasolataikat. Érdeklődött, hogy milyen szempontrendszer szerint kerültek kiválasztásra azok a témák, amelyek megjelennek az Akciótervben. Hangsúlyozta, hogy a nők elleni erőszak témája megkerülhetetlen, nemzetközi ajánlások, valamint hazai szakértők, bírók, szociális munkások stb. is alátámasztják, hogy ezt a témát nem külön kell tárgyalni, hanem integrált része kell, hogy legyen a különböző szakpolitikáknak. Például a családi életre nevelésnél az erőszak prevenciónak kell megjelennie. A nők elleni erőszak alapja a nők és férfiak közötti egyenlőtlenség, ezért nem lehet egy a nők és férfiak közötti egyenlőségről szóló dokumentumban elkerülni azt, hogy az egyenlőtlenség kicsúcsosodása, az erőszak ne merüljön fel. Megkérdezte, hogy a nők mint teljes jogú állampolgárok is megjelennek-e, nem kizárólag a családon keresztül, mint anyák, nővérek stb.

**Beneda Attila** jelezte, hogy a nők társadalmon és családon belüli szerepe nem zárja ki egymást, hanem erősíti. A nőpolitika családpolitikai megközelítése az, hogy a nők mindig egy család részei. A nőpolitika az EMMI olvasatában nem önmagáért van, hanem egy nemzetalkotó rész. A nők elleni erőszak kérdésköre fontos része a nőpolitikának, de ez nem kizárólagos, ezért nem szeretnék, ha erre csúcsosodna ki az anyag. A prioritások kijelölése is abból a szempontból történt, hogy a nemzetépítésnek a családokon keresztül vezető útja a nőpolitika. Az elmúlt években nagy előrelépésekre került sor, remélhetőleg az Akcióterv is beleilleszkedik majd ebbe. A Család- és Ifjúságügyért Felelős Államtitkárságon létrejött egy önálló szervezeti egység, amely nőpolitikával foglalkozik, és bővül a személyi állománya. Megköszönte a szóbeli észrevételeket, és kérte, hogy ha lehetséges, írásban is küldjék meg a javaslatokat.

**Mikesy György** a monitoring bizottság kapcsán jelezte, hogy véleménye szerint érdemes lenne átgondolni az állami szféra mellett a gazdasági szektor és civil szervezetek bevonását is. Az EU-s projektek vonatkozásában jól működik ez a rendszer.

## *2. napirendi pont: Fejlemények a kapcsolati erőszak áldozatainak ellátórendszerében*

**Beneda Attila** a napirend előterjesztésére felkérte Tánicsics Zitát, az Esélyteremtési Osztály vezetőjét.

**Tánicsics Zita** az EMMI Esélyteremtési Osztály képviselőjében elmondta, hogy a kapcsolati erőszak elleni küzdelem tekintetében az ellátórendszer fejlesztésében, illetve egymásra épülő folyamatokban gondolkodnak. Az előző évek munkáját az ellátórendszer bővítése határozta meg, amelyben segítségre voltak az uniós fejlesztési források. Elmondta, hogy 0-24 órában működik az Országos Kríziskezelő és Információs Telefonszolgálat (OKIT), valamint 20 krízisközpont, melyek általában 6 férőhelyet biztosítanak a kapcsolati erőszak áldozatai számára. A krízisközpontokban a bántalmazottak 4+4 hétig tartózkodhatnak, szakmai konzultáció folyik az ellátási idő meghosszabbításáról. A titkos menedékházak száma 1-ről 8-ra nőtt, min. 18 férőhellyel, az ellátási idő fél év. Az OKIT azokat az áldozatokat menekíti titkos menedékházba, akik valós, közvetlen életveszély előtt menekülnek. Létrejött 21 félutas-ház, melyek a társadalmi reintegrációt segítik, max. 5 évig tudnak a

bántalmazottak itt tartózkodni. Minden régióban működik kríziskezelő ambulancia, melyek tevékenysége 2 pillérre épül. Foglalkoznak közvetlenül áldozatokkal, célja olyan fázisban segítséget nyújtani, amikor a problémát már észlelték, de még megelőzhető a súlyos krízishelyzet kialakulása. A másik feladata a gyermekvédelmi jelzőrendszer hálózatossítása kapcsolati erőszak témában, esetmegbeszélések, workshopok szervezése. A bentlakásos férőhelyek száma jelenleg közel 300. Az OKIT működési költségeit majdnem négyszeresére emelték, amelyből plusz telefonos segítőket tudtak felvenni. A közlejövőben elindul egy online chates segítő funkció. Az idei évben vállalta az OKIT, hogy az ellátó rendszer tagjaival felváltva rendszeresen felülvizsgálják az összes szakmai protokollt. A veszélyhelyzet az ellátórendszernek is különös kihívásokat jelentett. A hívásszámok tekintetében februárban és márciusban volt egy megugrás, amely áprilisban csúcsosodott. Hetente 30-50%-al nőtt a hívások száma. Az ellátórendszer tudta kezelni a helyzetet, nem volt olyan nap, hogy ne tudtak volna az áldozatoknak férőhelyet biztosítani. Májusra az OKIT hívásszáma visszaállt a megszokott szintre, és az ellátórendszer átmeneti telítettsége is mérséklődött. A telítettséget az okozta, hogy a családok átmeneti otthona a járványügyi veszélyhelyzet miatt nehezen vett fel új ügyfeleket, és a kigondozások lassabban működtek a rendszerben, mint az megszokott. Annak érdekében, hogy ismertebbé váljanak a segítő lehetőségek, egy szórólap készült, aminek volt egy két hetes facebook kampánya is. 300.000 szórólap eljutott a védőnőkhöz, rajtuk keresztül a gyermek házi orvosokhoz, a családsegítő központokhoz és szolgálatokhoz. Kérték, hogy ezeket tegyék ki a várótermekbe, illetve a rendelőkben és a védőnőnél is legyen belőle. A szórólapon szerepel, hogy milyen jelei vannak a bántalmazásnak, az elérhetőségek pedig úgy vannak feltüntetve, hogy a bántalmazás mely szakaszában hova fordulhatnak az áldozatok. A veszélyhelyzet alatt folyamatosan működött az ellátórendszer, de az ambulanciák online formában működtek. A szociális munkások, pszichológusok és jogászok folyamatosan konzultáltak az áldozatokkal chat formájában, zoom-al és minden egyéb lehetséges módon, de már visszaálltak a rendes működésre. Az ellátórendszer kapacitása jelenleg megfelelő, a jövőben a prevenció irányába fordulna a főosztály, de szeretnék fejleszteni az ambulanciák rendszerét is. Nagy igény van az ambulanciákra, és tervezik, hogy regionális szintről kisebb területi egységekre vigyék le, de ez sok tényezőtől függ majd. **Táncsics Zita** tájékoztatta a résztvevőket, hogy folyamatban van egy kutatás, amely a kapcsolati erőszak különböző szegmenseit különböző módszerekkel nézi. Egy szakasza lezárult, ami a 18-25 év közötti korosztály attitűdvizsgálatára irányult. A reprezentatív kutatás megerősítette azt, amit az EMMI feltételezett. Nagyon heterogén a kép, ami a kutatásból látszik. Az ismeretszint különböző, a kapcsolati erőszak jelenségét mélyebben nem ismerik. Nem értik a fiatalok, hogy az áldozatok miért nem lépnek ki a kapcsolatból, ezért ezen a téren további ismertek átadására van szükség. Látszanak áldozathibáztatásra utaló jelek is, amelyre a prevenció során nagy figyelmet kell majd fordítani. A fiatalok a kapcsolati erőszakot a fizikai bántalmazással kötik össze, a verbális, pszichés erőszakos cselekmények kapcsán az volt a véleményük, hogy attól függ, hogy kapcsolati erőszaknak minősülnek-e, hogy az mennyire szándékos és mi a végeredménye. Az emberkereskedelem tekintetében az ellátórendszerben egy komolyabb fejlesztésre került sor. Korábban két állami fenntartású védett ház működött, amelyhez 2018-2019-ben kettő-kettő félutas ház csatlakozott. Az 1125/2019. (III. 13.) Korm. határozata az emberkereskedelem elleni küzdelem hatékonyságának növeléséhez szükséges intézkedésekről megteremtette a feltételeket egy új védett ház létrehozásához. Ehhez 80 millió forintot biztosított az EMMI, és egy olyan ingatlant találtak, amely állami tulajdonú és EMMI fenntartású. Ennek köszönhetően egy akut krízisre reagáló lakást is létre tudtak hozni, amely pár napra nyújt segítséget, amíg felméri az áldozat helyzetét. Augusztusban nyílik meg az új átmeneti szállás, ami minimum 12 személyt fogad, akik emberkereskedelem áldozatai lettek, valamint a gyermekeiket is. 2020-ban nyílik még két félutas kiléptető ház is, hogy a reintegráció biztosított legyen. A jövő évi költségvetésbe beépült 40 millió forint arra, hogy a shelter fenntartóknak legyen egy-egy menekítő autója is. Az EMMI 15 millió forintot biztosít az új shelter berendezésére.

**Frivaldszky Edit** az Emberi Méltóság Központ képviselőjében megkérdezte, hogy a félutas-házak megyénként vannak-e, hány fővel működnek és a családok átmeneti szállásaihoz kapcsolódnak-e. A 20 krízisközpont megyénként helyezkedik-e el, és a bejutás országos-e, vagy lakcímhez kötött.

**Táncsics Zita** válaszában elmondta, hogy a félutas-házak általában lakások két szobával, amiben négy főt lehet elszállásolni, ami vagy egy család, vagy két egyedülálló személy. Ezek vagy a krízis központok, vagy a titkos menedékházak fenntartásában vannak. A területi lefedettség nem teljesen arányos, mindegyik intézmény országos befogadású.

**Mikesy György** jelezte, hogy volt rálátása a titkos házak működésére. A kapcsolati erőszak áldozatává vált fogyatékos nők esetében problémát jelent a kommunikáció, amikor bekerülnek az ellátórendszerbe. Annyi engedmény volt, hogy őt beengedték, segítette a kapcsolatteremtésben, de nem vihették semmit magával. Az ellátórendszert fejlesztésére lenne szükség más szakemberek bevonásával. Siket nők esetében nem engedték be a jelnyelvi tolmácsot, pedig nem tudtak vele kommunikálni. Ezen kívül előfordult, hogy nem engedték Mikesy Úrnak, hogy bevigye a fogyatékos nőt, aki kapcsolati erőszak áldozata volt, mert nem ő volt az áldozat. Hangsúlyozta, hogy a fogyatékos nők alulinformáltak, nem tudják, hogy hova forduljanak.

**Sándor Bea** a Magyar LMBT Szövetség képviselőjében elmondta, hogy nemzetközi és hazai kutatások is azt mutatják, hogy a kapcsolati erőszaknak LMBTQI emberek is az áldozatai. Az erőszak minden formája megjelenik az azonos nemű párok és a transzneműek kapcsolataiban is. Fontos lenne, hogy az ellátórendszer felkészült legyen erre mind a szabályozók, mind pedig az ellátórendszerben dolgozók képzése szempontjából. Látszik, hogy kevesebben kérnek segítséget az LMBT személyek közül, ha pedig kérnek, akkor negatív tapasztalataik vannak. Találkozhatnak hitetlenkedéssel, a kapcsolati erőszak tagadásával, illetve homofóbiával és transzfóbiával.

**Beneda Attila** jelezte, hogy az erőszak elfogadhatatlan, bármilyen kapcsolatban történik. A rendszer nyitott ebből a szempontból, mert nem vizsgálja senkinek a szexuális orientációját, volt is példa arra, hogy meleg pár egyik tagja került be az ellátórendszerbe.

**Sáfrány Réka** hangsúlyozta, hogy fontos lenne, ha a naprakész adatok jobban elérhetőek lennének. A Magyar Női Érdekvédelem Szövetség tagszervezetei segítenek nők elleni erőszak áldozatainak, ezért fontos lenne, hogy a várólisták hossza, és maguk a protokollok jobban átláthatóak legyenek. Ezen kívül jelezte, hogy az Európai Bizottság kezdeményezi a kapcsolati erőszak, illetve más jellegű erőszak kiterjedésének, adatainak felmérését, amelyre most lehet feliratkozni. A tagszervezetekkel, valamint az Európai Női Lobbival együtt megkeresték Varga Judit miniszter asszonyt és Novák Katalin államtitkár asszonyt ebben a kérdésben.

**Táncsics Zita** elmondta, hogy nincsen várólista, az ellátórendszer úgy épül fel, hogy ha Magyarországon valaki kapcsolati erőszak áldozata lesz, akkor legyen számára szabad férőhely. A protokollok elérhetőek az EFOP 1.2.5. pályázat mellékleteiként, de az SZGYF honlapján is fent vannak. A protokollok nemsokára frissítésre kerülnek.

**Alföldi Andrea** érdeklődött, hogy mennyi menedékház van egyházi fenntartásban, vagy az említettek mind állami fenntartásúak. Megkérdezte továbbá, hogy civil szervezetek részére van-e támogatás, ahol lehet üzemeltetésre, fenntartásra pályázni. Érdeklődött továbbá, hogy a 2021-es költségvetés nagyobb támogatást ad-e az ellátórendszer működtetésére az új férőhelyek mellett, mint a 2020-as.

**Táncsics Zita** elmondta, hogy van egyházi fenntartású is. Az ellátórendszer 85%-a civil szervezetekből áll.

**Beneda Attila** jelezte, hogy nem tudnak a rendszer forráshiányáról, a szükségletalapú finanszírozás megvalósul.

**Alföldi Andrea** érdeklődött, hogy tervezi-e a kormányzat, hogy az általános és középiskolákban osztályfőnöki órák keretében a kapcsolati erőszakról beszélni, illetve szakembereket meghívni.

**Táncsics Zita** elmondta, hogy ilyen prevenciós program középiskolákban már van, és további fejlesztések várhatók a prevenció területén is.

**Balla Katalin** a Nagycsaládosok Országos Szövetsége képviselőjében megkérdezte, hogy férfiak is keresnek-e menedéket.

**Táncsics Zita** elmondta, hogy minden évben van férfi áldozat is, az ambulanciák tekintetében az esetek számában 15-20% a férfi áldozatok aránya.

**Nógrádi Noá** az információhoz való hozzáféréssel kapcsolatosan megkérdezte, hogy az intézmények működésének protokolljai, illetve a férőhelyekkel kapcsolatos információk elérhetőek-e valahol.

**Táncsics Zita** elmondta, hogy a protokollok megtalálhatóak a honlapon, a férőhelyekkel kapcsolatos adatok nem.

**Nógrádi Noá** érdeklődött továbbá, hogy a kutatások csak a párkapcsolati erőszakra fókuszálnak vagy szexuális erőszakra is, továbbá, hogy hol lesznek elérhetőek a kutatási eredmények.

**Táncsics Zita** elmondta, hogy a kutatást a Családbarát Ország Nonprofit Kft. végzi, a honlapjukon elérhetőek lesznek az eredmények.

**Nógrádi Noá** elmondta, hogy a Patent és a NANE Egyesület segélyvonalának tapasztalata is az, hogy az áldozatokat csak akkor fogadják, ha közvetlen életveszély áll fenn. Érdeklődött, hogy mindenki számára biztosított-e a lakhatás, aki ki akar lépni egy bántalmazó kapcsolatból.

**Táncsics Zita** elmondta, hogy az OKIT többszintes szűrőrendszert használ annak megállapítására, hogy valaki kapcsolati erőszak áldozata-e. A közvetlen életveszélyben lévők számára biztosított a titkos menedék. Mindenkit elhelyeznek, aki akut krízisben van. Amennyiben nincs akut krízisben, az ambulanciákhoz irányítják az áldozatokat.

**Nógrádi Noá** megkérdezte, hogy mi az akut krízis definíciója.

**Táncsics Zita** elmondta, hogy az OKIT munkatársai – a szakmai protokollokban megfogalmazottaknak megfelelően – állapítják meg a veszélyeztetettséget.

**Beneda Attila** hozzátette, hogy a Magyarországon kialakított és a nemzetközi protokoll alapján dolgoznak, azonban mindig lesznek olyan szituációk, amelyre az ellátórendszer nem tud azonnal reagálni. Az akut krízisnek megvannak az ismérvei, amelyek alapján azonnali beavatkozásra van szükség. Folyamatosan fejlesztik és szélesítik a hozzáférést. A legnagyobb lehetőségeket a prevencióban látják, finoman lehet árnyalni azt, hogy egy kapcsolat megromlása mikor vezet olyan pontra, ami már erőszaknak minősülhet. Nehéz megítélni, hogy az első szituációnál azonnal elhelyezésre van-e szükség. Az OKIT munkatársai ebben már komoly tapasztalatra tettek szert. Hozzátette, hogy szívesen veszik a tapasztalatokat a protokollok tekintetében is.

**Nógrádi Noá** jelezte, hogy a felvezetőben elhangzottak és a tapasztalataik között nagy a diszkrépancia a több éve tartó bántalmazás esetén a kilépésre való nehézségek tekintetében. A definíció vagy az információ okozhatja az eltérést.

**Beneda Attila** hozzátette, hogy a kommunikáció is okozhatja. Megerősítette, hogy állnak rendelkezésre a további szakmai szempontok megvitatására.

**Frivaldszky Edit** elmondta, hogy egy krízisbe jutott kismama esetéhez civil szervezetként állnak hozzá. Az érintettek nem szeretnek az állami szférába, a hatósági ügyintézésbe bekerülni, mert úgy

érik, hogy a szabadságukban korlátozzák őket. Megerősítette, hogy teljesen más a kommunikáció egy civil szervezet felé, meg egy állami intézmény felé.

**Batthyány-Schmidt Margit** jelezte, hogy bár nem ez a szervezetük fő profilja, de az utóbbi időben rengetek ilyen tárgyú megkeresést kaptak. Megkérdezte, hogy van-e arra lehetőség, hogy a szervezetük honlapján egy linket megjeleníthessenek, ahol az áldozatok információkhoz juthatnak.

**Beneda Attila** elmondta, hogy van elektronikus szórólap is, kérte a civil szervezetek segítségét a terjesztésében. Megerősítette, hogy szükség esetén a rendszert továbbra is fejleszteni fogják.

### **3. napirendi pont: Beszámoló az ENSZ CSW 64. üléséről**

**Soós Andrea** az EMMI Nemzetközi és Uniós Normavizsgáló Feladatokat Ellátó Osztálya képviselőjeként elmondta, hogy a korábbi ülésszakokon a magyar kísérő rendezvények nagy sikerrel zajlottak, jellemző továbbá, hogy amikor lehetőség nyílik arra, hogy Magyarország bemutatása kapcsán nem csak a családpolitikai eredményeket, hanem olyan kérdésköröket is kivisznek, amelyek az ENSZ fórumán nagy érdeklődésre tartanak számot. Példaként említette Bogdán László cserdi polgármester felszólalását a roma nők helyzetének előmozdításáról szóló speciális héten, illetve 2019-ben Nagy Anna mutatta be az Egyszülős Központot. Ezek remek lehetőségek arra, hogy Magyarország bemutassa, hogy a család szerepéről is különbözőképpen és tágabban gondolkodik. Az idei évben a rendhagyó téma a férfiak szerepének fontossága lett volna. A COVID-19 miatt az ülészen a kísérő rendezvényekre nem került sor. Az egyhetes szakértői hét keretében a nők helyzetével foglalkozó legfontosabb dokumentum, a pekingi nyilatkozat 25 éves évfordulóját ünnepelték, melynek ambíciója egy politikai deklaráció volt. Az volt a cél, hogy minden üzenet, ami a 193 tagországnak fontos, belekerüljön. Ez nem sikerült, mivel az ENSZ fórumán még olyan problémákkal küzdenek, mint az emberi jogok megjelenítése. Az idei évben Magyarország tölthette be az EU tárgyaló szerepét, ami az alapján dől el, hogy kit tartanak arra alkalmasnak. Annak ellenére, hogy Magyarország másképp gondolkodik bizonyos kérdésekben, tudták, hogy megfelelően semleges az EU egységes képét tudja mutatni. Ezt végig sikerült megőrizni. A dokumentum 17 pontból áll. A szexuális reprodukciós egészség, illetve a család megjelenítése a világ két nagy érdekcsoportja között kioltotta egymást, így egyik sem került a dokumentumba. Az elkövetkező ENSZ ülésekről egyelőre nincs információ, előre láthatóan az őszi emberi jogi ülés is csak virtuálisan kerül megrendezésre. Reményét fejezte ki, hogy 2021 tavaszán a Nők helyzetével foglalkozó bizottság 65. ülészen személyesen és jó kísérő rendezvényekkel tudják bemutatni Magyarország tevékenységét.

### **4. Egyebek**

**Beneda Attila** jelezte, hogy az 1. napirenddel kapcsolatosan kiküldött háttéranyag egy munkaanyag. Kérte a civil szervezeteket, hogy megfelelő diszkrécióval kezeljék.

**Heizer Tamás** jelezte, hogy a számos panasz érkezett az ombudsmanhoz a szülő nők kapcsolattartási jogának korlátozásával kapcsolatosan a járványügyi veszélyhelyzet során. Az apás születeket egyes szülészeti osztályok – elsősorban nem a magas fertőzési arányszámokkal rendelkező fővárosi intézmények – felfüggesztették járványügyi okokra hivatkozással. A kórházi vezetők, szülészeti osztályok vezetőinek rendelkezései drasztikus hatással voltak a betegjogokra, a családbarát szülészeti elvárások nem valósultak meg. A panaszok kapcsán folyik ezen intézkedések alapjogi konformitás vizsgálata. Amint elkészül a jelentés, az AJBH honlapján megtalálható lesz, illetve megküldik a TMCS tagjainak is.

**Beneda Attila** hozzátette, hogy az Államtitkárság is kezdeményezője volt a körlevél kiadásának, amelyben jelezték, hogy az apás születek lehetőségét biztosítani kell a biztonság és az emberéletre



való jogok figyelembe vétele mellett. Ebből a szempontból az első időszak volt problematikusabb. Ilyen helyzetben vannak nehézségek, prioritásokat kell a jogok között felállítani.

**Alföldi Andrea** az Isztanbuli Egyezmény ratifikációja kapcsán elmondta, hogy az elmúlt 7 évben a civil szervezetek sokat dolgoztak annak érdekében, hogy elfogadásra kerüljön. Jelezte, hogy sajnálják és tovább küzdenek azért, hogy ez az áldozatvédelmi rendszer létrejöjjön és az Egyezményben foglaltak valahogy elfogadásra kerüljenek.

**Beneda Attila** hangsúlyozta, hogy a kormányzat Isztanbuli Egyezményéhez való viszonyulása teljesen átlátható. Az Egyezményben található gender meghatározással a Magyar Kormány a magyar Alaptörvény szellemében nem ért egyet. Ennek a nehézségnek a feloldását nem látják, ezért jelenleg nincs politikai szándék a ratifikálásra.

**Mikesy György** az Isztanbuli Egyezmény ratifikációja kapcsán hozzátette, hogy az Egyezmény egyes pontjait más jogszabályokba beemelésre kerültek, de a gender politikával kapcsolatos bekezdéseket fenntartással kell kezelni.

**Beneda Attila** megerősítette, hogy sok jogszabályi előrelépés történt. Reményét fejezte ki, hogy az Akcióterv elfogadása és megvalósulása is ebbe az irányba fog tartani, az Isztanbuli Egyezmény ratifikálása nélkül is.

**Beneda Attila** további hozzászólás hiányában az ülést lezárta.

**Hangfelvétel alapján készítette:** Józsa Teodóra szakreferens, Emberi Jogi Munkacsoport Titkársága, IM

**Látta:** Szabó-Princz Viktória csoportvezető, Emberi Jogi Munkacsoport Titkársága, IM

**Jóváhagyta:** Dr. Beneda Attila családpolitikáért felelős helyettes államtitkár, EMMI